

اعتماد به غرب و فرجام آن از عبرت های انقلاب مشروطه بود

دکتر جوانپور رییس دانشگاه آزاد اسلامی استان آذربایجان شرقی: در واکاوی انقلاب مشروطه خیلی درس ها و عبرت هایی وجود دارد یکی از آنها اعتماد روشنفکران ما به غرب و انگلیس بود که هیچ نتیجه ای برای ملت ایران حاصل شد.

به گزارش آران نیوز، همایش ملی «انقلاب مشروطه ایران» با سخنرانی جوانپور رییس دانشگاه آزاد اسلامی استان آذربایجان شرقی، نورالله قیصری عضو هیئت علمی دانشگاه تهران، محمد مهدی اسماعیلی عضو هیئت علمی دانشگاه تهران و با حضور جمعی از اساتید و دانشجویان با رعایت پروتکل های بهداشتی در دانشگاه آزاد تبریز برگزار شد. در این همایش دکتر جوانپور ضمن تشکر و قدردانی از برگزار کنندگان این همایش توسط جامعه اسلامی دانشجویان، به موضوع تقابل اندیشه غرب و اسلام در تاریخ معاصر ایران پرداختند.

دکتر جوانپور افزود: انقلاب مشروطه انقلابی است که از همین ابتدای شروع آن دو تا اندیشه گرایش به غرب و اندیشه جدایی از غرب در تقابل هم بودند. این دو تا اندیشه از اول انقلاب تا به امروز جزء دغدغه های اصلی متفکرین ما و عزیزانی که در این حوزه تلاش می کنند بوده است. یعنی در اوایل مشروطه دو تا جریان شکل می گیرد اولی جریانی است که می خواهد تمامی تحولات در جامعه ایران توسط غربی ها و روسیه رقم بخورد و دومی اندیشه ای بود که با عدم وابستگی به غرب و روسیه دنبال مشروطه مشروعه بودند و روحانیت در راس آن جریان فکری قرار دارد ولی متأسفانه، که همان جریان غرب گرایی آن زمان، بر تفکر مشروطه مشروعه غلبه پیدا می کنند. رییس دانشگاه آزاد اسلامی استان آذربایجان شرقی بیان کرد: تنازع و نزاع در مشروطه اول از همین جا پیدا شد که مردم دنبال عدالت و عدالت خانه بودند اما بعداً ما بینیم که تجملات و تظاهرات از سفارت خانه انگلیس بیرون می آید و کلمه مشروطه به دهان ها می افتد. هرچند مشروطه یک الگوی غربی است ولی علی رغم این علما معتقدند که می توان مشروطه غربی را با آموزه های دینی تطبیق داد و وابسته به این تفکر نشد و در مقابل استبداد ایستاد و در نهایت خواهان مشروطه ای بودند که مشروعه باشد اما در مقابل افرادی بودند که ضد این تفکر را داشتند و می گفتند که ما باید دین را کنار بگذاریم و بر اساس مدل غربی ها مشروطه شکل بگیرد این تقابل از ابتدای انقلاب مشروطه تا آخر بود و نهایتاً نتیجه ای که حاصل می شود پیروزی مشروطه خواهان انگلیسی بود در حقیقت مشروطه خواهانی که دنبال تفکر انگلیس بودند و حاصل آن هم بکار آمدن رضاخان بود که در حقیقت بعداً ما استبداد رضاخانی را شاهد بودیم .

وی ادامه داد: پنجاه سال حکومت رضاخان و محمد رضا پهلوی یعنی نگاه به غرب یعنی در حقیقت مشروطه سکولار مشروطه ای که فقط از غرب دستور می گرفت و انقلاب مشروطه، انقلاب ناتمام و انقلابی که با تلاش علما و اندیشمندان ما به نتیجه نرسید و آنها وارد میدان شدند و موفق بودند مردم ایران همیشه به این فکر بودند که بتوانند نظامی را سامان بدهند که وابسته به شرق و غرب نباشد که تبلور این جریان در انقلاب اسلامی تحت عنوان نه شرقی نه غربی بود یعنی در حقیقت تجربه مشروطه را ما در انقلاب اسلامی داریم یعنی اگر ما در مشروطه شکست خوردیم از غرب و از شرق شکست خوردیم اما اگر انقلاب اسلامی بخواهد پیروز شود و حیاتش ادامه پیدا کند نباید به غرب و شرق وابسته باشد. این پیامی است که از مشروطه دریافت کردیم و مشروطه انقلابی بود که نتیجه نرسید و ادامه آن جریان در انقلاب اسلامی به نتیجه می رسد باز می بینیم که در تقابلی که بین تفکر اندیشه غرب و اندیشه اسلام وجود دارد همان تقابل در انقلاب مشروطه کاملاً مشهود و مشخص بود مثل مشروطه مشروعه که شیخ فضل الله نوری مطرح می کرد مشروطه ای که تقی زاده ها و دیگران مطرح می کردند و این همیشه در تقابل بوده فلذا اختلاف بین روحانیت و روشنفکران ریشه در همین مسئله دارد این که یک تعدادی مشروطه خواهان انگلیسی روحانیت را متهم می کنند به طرفداری از استبداد، این قطعا یک اتهامی بیش نیست و نشان دهنده آن است که آنها دنبال غرب بودند و اعتماد به غرب بود که باعث شکست مشروطه شد.

ایشان در پایان تأکید کرد: در آخرین صحبتی که مقام معظم رهبری در دولت قبلی داشتند گفتند باید از تجربه شما بقیه دولت ها عبرت بگیرند همان اعتماد به غرب بود متأسفانه اینطور نبود ما از مشروطه عبرت نگرفتیم دوباره بعد از انقلاب اسلامی اعتماد به غرب در جریان غرب گرایی از اول انقلاب اسلامی جزو بحث های مهم ما بود در انقلاب مشروطه هم همین بحث ها مطرح بود در انقلاب اسلامی هم یک تعداد می گفتند که به طرف شرق باید برویم چپ ها و افرادی که دنبال جریانات مارکسیستی بودند یک تعداد نگاهشان به غرب و آمریکا بود همان تقابل در انقلاب اسلامی خودش را نشان داد اما به برکت حضور حضرت امام(ره) که شعار نه شرقی و نه غربی را مطرح کردند و اینکه نگاهشان از او 15 خرداد 1342 بدینی نسبت به بلوک غرب و بلوک شرق بود انقلاب اسلامی را پایه گذاری کردند اما در طول این از چهل سال گذشته افرادی مطرح پیدا می شوند جریاناتی مطرح می نمایند که پیگیر همان نگاه به غرب بود تمایل و تکیه بر غرب هستند و می گویند مشکلات ما را فقط غربی ها می توانند حل کنند این نگاه در بعد از انقلاب اسلامی هم وجود داشت یعنی اینکه ما می گوئیم انقلاب مشروطه واکاوی بشود خیلی درس ها و عبرت هایی در انقلاب مشروطه وجود دارد یکی اینکه روشنفکران ما به غرب و انگلیس اعتماد کرد نتیجه ای برای ملت ایران حاصل نشد، استبداد قاجار پایان یافت و استبداد رضاخانی شروع شد و مردم از استبداد رهایی پیدا نکردند استعمار روس پایان یافت و استعمار انگلیس آغاز شد.

